

SIRŽU SEIFI (Vizma Belševica, 1965)

Ļaudis, ļaudis,
Jūsu sirdis – seifi,
Kuru atslēgas un šifri nozaudēti.
Tikai pirksti,
Nagiem norautiem,
Asinīs un kailiem nervu galiem,
Var tos atvērt...
Piedodiet, ka kliezdu!
Sāp man taustīt siržu slēgtas durvis.
Mīlas trauslo maigumu kas slēpj.

ANTIŅŠ (Vizma Belševica, 1965)

Caur sarmas saltumu, caur stikla kalna mirgu
Tu velti sauc un gaidi, Saulcerīt,
Jo Antiņiem nekad nav zelta zirgu,
Un māju nav, kur tevi sasildīt.

Ar piķa zābakiem kāds kāps no ledus aizas.
Viņā atrāpsies... Tik vienu lūdzu es:
Lai savu acu debesis tu aizver,
Kad pasniegsies viņš tevi lejā nest.

Es esmu Antiņš. Arī to man pārciest.
Un savām sāpēm paldies teikšu rīt,
Ka melniem ceļiem neesmu es nācis,
Lai melnām rokām tevi ņemtu, Saulcerīt.

(Vizma Belševica, 1968)

Kas reiz dzēris Salacgrīvas ūdeni...
Ūdeni?

Ja tik vien bēdas būtu...
Izdzēru es zvejniekciema rudeni,
Ābolu un zivju smaržas grūtu.

Izdzēru es vēlo vētru straujumu,
Putu grīstēs savērpjas kad diena,
Un kā traki zirgi viļņu kraujumā
Melnas laivas pakaļkājās slienas.

Jūras skūpsti sudrabortā baltumā
Zviņu lūpām iezīdušies vaigos,
Pirkstos jūtu es vēl dzelmju saltumu,
Salakas ko iznes sānos svaigos.

Pleci jūt vēl padevīgo tvīkumu
Zvejas vīra cietās, brūnās rokās,
Kad pār galvām pilādžzara līkumā
Dilstošs mēness gurdu soli nokāpj.

Nepaceļ pie lūpām jūras ūdeni –
Jo to vairāk dzer, jo vairāk slāps.
Izdzēru es Salacgrīvas rudeni...
Kas nu mani veldzēs?

Kas nu glābs?

(Imants Ziedonis, 1981)

Tad piedzimst Čaks. Ar kazām
artistiskām.
Tas piedzimst mātei Latvijai starp ciskām
un aiziet mūžībā kā huligāns un svētais.
Bet ar tām pašām rētām iezīmētais.

Ak dies, un ir vēl bezgaldaudzi vārdi.
Kas mātei vēsturei ir cauri plēsies,
tas arī zinās, ka šie paši vārdi
nāks citā kārtībā un samontēsies.

To visu atkal var no gala sākt
cits vīrs un citā secībā, un jūtā.
Un tikai zvirbulis redz – ziema nāk,
un, kamēr var vēl, graudu knābā sūdā.

(Imants Ziedonis, 1981)

Kur bijī, dēls?
Es biju savā mātē.
Tur bija arī citi vēl
Iedibinātie.

Tie agrāk, varbūt mazliet
vēlāk dzims.
Es pirmais atnācu šai pasaulē
un slims.

Bet viņi nāks,
savas asnis jaunās dos
un manu piedzimšanu
attaisnos.

Bij tumšs. Un rīts.
Un ugunis ap riju.
Kur bijī, dēls?
Es savā mātē biju.

Visi dzejoļi publicēti žurnālā "Jaunā Gaita"